

REFERAT Byrådet d. 30-11-2023

Mødedato Torsdag d. 30. november 2023 kl. 16:00

Mødested Byrådssalen

Indholdsfortegnelse

Statslig screening for energiparker..... 3

Punkt 214: Statslig screening for energiparker

01.02.00-K04-1-23

Punktoplysninger

Sagsnr.: 01.02.00-K04-1-23

Sagsbeh.: Jakob Hasselgreen/ Heidi Højriis Poulsen

Resume

Kommuner og virksomheder kan indtil den 4. december 2023 indmelde arealer til den statslige screening for energiparker, og dermed foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker. Det skal besluttes, om Vesthimmerlands Kommune skal indmelde arealer til den statslige screening for energiparker, og i så fald hvilke arealer.

Baggrund

Byrådet har i forbindelse med vedtagelse af kommuneplan 2021 besluttet i den kommende planperiode at arbejde med at undersøge mulighederne for placering af 2 energiparker, som kan omsætte og lagre grøn energi.

På den baggrund udarbejdede PlanEnergi en screening af arealpotentialer til energiparker, og Vesthimmerlands Kommune indmeldte i juni 2022 to arealer til den statslige screening for arealer til energiparker. Arealerne omfattede Nørrekær Enge og Svoldrup kær. Den 9. oktober 2023 udsendte Plan- og Landdistriktsstyrelsen den statslige screening for arealer i offentlig høring. Af høringsmaterialet fremgik det, at der i første omgang ikke er udpeget arealer til energiparker i Vesthimmerlands Kommune. Begrundelsen herfor var, at det blev vurderet, at de indmeldte arealer ikke kan tilsluttes det overordnede transmissionsnet før 2030, baseret på en overordnet vurdering fra Energinet.

Den statslige screening var i høring frem til den 14. november 2023, og Vesthimmerlands Kommune har fremsendt høringssvar, jf. byrådets beslutning den 8. november 2023.

Regeringen har dog inviteret kommuner og virksomheder til at foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker, og som kan indgå i den første udpegning eller eventuelt i de kommende ansøgningsrunder i hhv. 2024 og 2025. Fristen for indmelding af arealer er den 4. december 2023.

Det skal besluttes, om Vesthimmerlands Kommune skal indmelde arealer til den statslige screening for energiparker, og i så fald hvilke arealer.

Den 9. oktober 2023 kom regeringen med et udspil om Klimahandling – Sammen om mere grøn energi fra sol og vind på land”. Af udspillet fremgår det:

For at sætte tempo på udbygningen af sol og vind på land, vil regeringen bane vejen for større energiparker - lokale grønne kraftcentre med plads til flere vindmøller og solceller og med mulighed for PtX-anlæg som en del af parkerne.

I udspillet er anført følgende punkter som opsummering af udspillet i forhold til energiparker:

- Udpegning og fastlæggelsen af rammer for energiparker sker ved en ny lov om energiparker og regeringen kan for konkrete større og modne projekter vælge at fremsætte forslag til anlægslove, f.eks. hvis kommunerne efterspørger det.
- Regeringen vil sikre de udvalgte energiparker én indgang til de statslige myndigheder på natur- og miljøområdet, som vil yde rådgivning til kommunerne, stå for myndighedsbehandling og koordinere de relevante statslige myndigheders afgørelser.

- Arbejde videre i regeringens energikrisestab NEKST med henblik på at fjerne barrierer og forkorte sagsbehandlingstiden.
- Staten har gennemført en større screening af mulige arealer til etablering af energiparker og på den baggrund identificeret 32 arealer, som er indmeldt af kommuner og opstillere af vedvarende energi. Nu går vi i dialog med kommunerne og opstillerne om arealernes egnethed til energiparker, samt om kommunerne selv kan og vil stå for planlægningen. Vi vil i kommunedialogen også afsøge interessen i, at der gives mulighed for placering af produktionsvirksomheder ved energiparkerne, hvor det kan give mening. Den proces skal være afsluttet i foråret 2024.
- Regeringen inviterer allerede nu kommuner og virksomheder til at foreslå yderligere arealer, der potentielt kan anvendes som energiparker, og som kan indgå i den første udpegning eller eventuelt i de kommende ansøgningsrunder i hhv. 2024 og 2025. Det kan f.eks. være områder, hvor der i dag blandt andet ikke er tilstrækkelig adgang til elnettet. For de udpegede arealer vil Energinet om nødvendigt udarbejde et tillæg til deres langsigtede udviklingsplan, så etablering har mulighed for at ske i flere dele af Danmark.
- En energipark skal bestå af et eller flere arealer i samme geografiske område og have en årlig elproduktion fra vedvarende energi på f.eks. mindst 100 mio. kilowatt-timer årligt - som svarer til mindst 6 landvindmøller.
- Energiparker tildeles særlige vilkår, der bl.a. lempet hensyn til arealbeskyttelse, tilladelser og dispensationer.

Det er væsentligt at bemærke, at udspillet foreløbigt er hensigtserklæringer, og lovgrundlaget er endnu ikke på plads. På den baggrund er det endnu ikke afklaret, hvilken konkret betydning en udpegning som energipark vil få.

Regeringens udspil ”Klimahandling – Sammen om mere grøn energi fra sol og vind på land” er vedlagt som bilag.

Vesthimmerlands Kommune har i forbindelse med prioritering af ansøgninger om VE-anlæg modtaget 12 ansøgninger om VE-anlæg. Teknik- og miljøudvalget har den 4. september 2023 besluttet, at der foreløbigt arbejdes videre med 8 projekter forud for en endelig prioritering.

De 8 projekter er:

- Vesthimmerland Go Green, BioCirc - 610 hektar solceller, 18 200 meter vindmøller og 52 hektar industriklynge.
- Svoldrup Kær etape II, Wind Estate - Udskiftning af 6 møller, etablering af yderligere 3-5 møller samt 170 hektar solceller.
- Nørrekær Enge II, Eurowind - 40 180m vindmøller
- Nørrekær Enge solceller, lokale lodsejere - ca. 585 hektar i Vesthimmerland
- Nørrekær Enge biogas, lokale lodsejere - Biogasanlæg med kapacitet på 690.000 tons
- Brøndum og Hemdrup Kær, St. Jørgen Energy - Ca. 650 hektar solceller
- Svingelbjerg, European Energy - 5 150 meter vindmøller og ca. 130 hektar solceller (opdateret projektforslag med 5 150 meter vindmøller og 50 ha solceller)
- Strandby, Esmann Energy - 160-180 hektar solceller og termomet.

I forbindelse med den politiske prioriteringsproces og dialog med ansøgere har Wind Estate og BioCirc tilkendegivet, at de har til hensigt at samarbejde om et projekt i Svoldrup Kær og nord for Holmevej. Et samarbejde kan potentielt medføre et redesign af deres konkrete ansøgninger. Ligeledes har Eurowind og lokale lodsejere/Agri Nord tilkendegivet, at de ønsker en samlet planproces for de to vindmølle- og solcelleprojekter, mens St. Jørgen har tilkendegivet, at de ikke ønsker en fælles planproces.

Af ansøgningerne fra BioCirc og WindEstate i Svoldrup Kær og nord for Holmevej er der tilkendegivet et ønske om at etablere PtX-anlæg i området. Ligeledes har Eurowind og de lokale lodsejere/Agri Nord tilkendegivet et ønske om på sigt at etablere et PtX-anlæg i området. De to områder ønskes dermed udviklet til større energiparker, og det vil derfor være nærliggende at indmelde arealer i Nørrekær Enge samt Svoldrup Kær/nord for Holmevej til den statslige screening for energiparker. Disse arealer er ligeledes i tråd med tidligere indmeldte arealer.

St. Jørgen har ligeledes tilkendegivet en hensigt om en energipark omfattende solceller, vindmøller, energilager samt biogasanlæg og PtX-anlæg eller at projektet kan levere strøm til biogasanlæg og PtX-anlæg, der måtte blive udviklet i

nærheden, men der er ikke angivet nærmere detaljer om dette i ansøgningen.

Administrationen er på nuværende tidspunkt ikke vidende om, hvilken konkret betydning en udpegning som energipark vil få, men bl.a. regeringens hensigt om mulighed for placering af produktionsvirksomheder ved energiparkerne, vil muligvis kunne medvirke positivt til etableringen af energiparkerne.

I forbindelse med prioriteringsprocessen og den politiske dialog med ansøgerne har de fleste ansøgere tilkendegivet, at der muligvis kan være en fordel ved udpegningen som energipark, men at det ikke er altafgørende for at arbejde videre med projekterne.

Administrationen anbefaler at arealer, svarende til ansøgninger fra Eurowind og lokale lodsejere/AgriNord i Nørrekær Enge, indmeldes til den statslige screening for arealer til energiparker. Begrundelsen herfor er bl.a.:

- Der findes allerede et plangrundlag for et tidligere vindmølleprojekt, hvorfor området er modnet til opstilling.
- Der er tidligere lavet miljøvurderinger for vindmølleprojektet, og der er udarbejdet opdateret Natura 2000-konsekvensvurdering
- Der er sket opkøb af de nødvendige ejendomme.
- Der har været stor borgerinddragelse og der er en bred opbakning til projekterne.
- Arealet er omfattet af særligt værdifuldt landskab og i tilvejebringelsen af det tidligere plangrundlag, har det været vurderet at etableringen ikke strider her imod, men nuværende projekt er mere omfattende, hvorfor en anlægslov vurderes at udgøre et konstruktivt grundlag for realisering af projekterne.
- Der er foruden vindmøller og solceller ansøgt om etablering af et Biogasanlæg i området og screening viser, at der er store biomasser til rådighed lokalt.
- Etableringen af VE-anlæg på arealerne vil reducere kvælstofudledningen til Limfjorden markant, idet arealerne i dag drives som intensivt landbrug og ligger i direkte tilknytning til fjordens sydlige bred.
- Projektet supplerer 13 i forvejen værende vindmøller i området.

Derudover anbefaler administrationen, at et areal i Svoldrup Kær/nord for Holmevej indmeldes til den statslige screening. Begrundelsen herfor er bl.a.:

- Projektet omfatter et allerede eksisterende biogasanlæg, hvorfor det er opstillers ønske, at etablere en industriklynge med bl.a. PtX med anvendelse af CO₂ fra biogasanlægget og strøm fra VE-produktionen. Anlæggets tilslutningsbehov til elnettet er dermed væsentligt begrænset, da strøm produktionen forventes afsat i PtX anlægget.
- Der er opkøbt arealer i forbindelse med de to projekter.
- Projektet omfatter integration til fjernvarmeanlæg til udnyttelse af overskudsvarmen. Denne integration er allerede langt fremme, hvorfor der er igangværende projektering af rørføring og andre tekniske forhold, som sikrer, at varmen kan anvendes til fjernvarme i Farsø, Aars og landsbyen Haubro.
- Projektet supplerer allerede etablerede møller og solceller (delvist etableret – delvis under behandling, da plangrundlag forventes behandlet politisk i december 2023) og det samlede projekt bidrager dermed med 32 vindmøller og knap 900 ha solceller ved direkte sammenlægning af projekterne.
- Arealet omfatter et udpeget areal til klimalavbund, og ved etablering af energiparken vil omlægningen af arealet således betyde en væsentlig reduktion af kvælstof til Trend Å systemet og dermed til Limfjorden.

Det er administrationens vurdering, at projekterne i Strandby og Svingelbjerg ikke vil drage væsentlig fordel af en udpegning som energipark i samme omfang, og det vurderes, at planlægningen af disse projekter kan gennemføres uafhængigt af en udpegning. Der er ikke planer om etablering af PtX-anlæg og dertil hørende industri i forbindelse med de to projekter.

St. Jørgen har tilkendegivet, at der ønskes en selvstændig planlægning for solcelleprojektet. På den baggrund kan der planlægges for en energiø uafhængigt af St. Jørgens projekt, og en udpegning i Nørrekær Enge er ikke afhængig af dette projekt. Projektet er derfor udeladt i nedenstående indstilling.

Forventet konsekvens

Det er ikke endeligt afklaret, hvilken konkret betydning en udpegning som energipark vil få, da lovgrundlag ikke er offentliggjort. De overordnede principper fremgår af regeringens udspil.

Organisering og kommunikation

Ingen bemærkninger.

Lovgrundlag

Ingen relevant lovgivning.

Økonomi

Udgiftsneutral.

Procesplan

Deadline for indmelding af arealer er den 4. december 2023 .

Sagen afgøres i

Byrådet via Økonomiudvalget.

Administrationen indstiller

- at arealerne i Nørrekær Enge, svarende til ansøgninger fra Eurowind og lokale lodsejere/Agri Nord samt et areal ved Svoldrup Kær og nord for Holmevej indmeldes til den statslige screening for energiparker.

Beslutning fra Økonomiudvalget, 30. november 2023, pkt. 427:

Fraværende: Svend Jørgensen

Anbefales godkendt med bemærkning om, at Vesthimmerlands Kommune ønsker at blive inddraget i processen med den nærmere afgrænsning af arealerne til og størrelsen på energiparkerne, således at den lokale opbakning til energiparkerne sikres.

Beslutning

Fraværende: Anna-Grethe Sperling, Jakob Vium Dyrman, Allan Ritter, David Rathkjen, Rasmus Vetter

Økonomiudvalgets indstilling blev sat til afstemning:

For stemte: 20

(Jakob Ræbild Nørgaard, Inger Nielsen, Lars Andresen, Jimmi Støttrup Jensen, Kurt Friis Jørgensen, Benny Hansen, Morten Mejdahl, Signe Nøhr, Per Nyborg, Jeppe Korreborg Pedersen, Svend Jørgensen, Niels Krebs Hansen, Henrik Dalgaard, Liselotte Lyng Jensen, Jane Bonnerup, Erik Stagsted, Anders Kjær Kristensen, Jens Christian Pedersen, Asger Andersen og Per Bach Laursen).

Imod stemte: 1

(Lars Rem).

Undlod at stemme: 1

(Kirsten Moesgaard).

Dermed blev Økonomiudvalgets indstilling godkendt.

Bilag

Udspil - Mere grøn energi fra sol og vind på land